

Διοικ. Πρωτ. Πειραιώς: 1428/80

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΚΒ' 1980, σ. 487

Περίληψη: Εργατικόν ατύχημα συνιστά και η εκδήλωσις ή ανάπτυξις ή επιδείνωσις νόσου οφειλομένης εις υπέρμετρον προσπάθειαν ή εις εργασίαν υπό εξαιρετικώς δυσμενείς συνθήκας. Τοιαύται συνθήκαι υφίστανται και όταν δεν παρεσχέθη εις τον ασθενήσαντα εν πλω ναυτικόν η δυνατότης περιθάψεως δια της ενάρξεως της προσηκούσης θεραπευτικής αγωγής. Αδιάφορον αν ο ησφαλισμένος υπέφερεν ήδη εκ νόσου ήτις όμως δεν ημπόδιζεν τούτον να εργάζεται.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. ΕΜΜ. ΒΟΪΚΛΗΣ

Εισηγητής: κ. ΠΕΡ. ΓΚΟΤΣΗΣ

Δικηγόρος: κ. Κ. Τσάτσος

Επειδή δια της υπό κρίσιν προσφυγής και δια τους εν αυτή λόγους, διώκεται η ακύρωσις της υπ'αριθμ. 217/24/19.3.1979 αποφάσεως της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Πειραιώς, δια της οποίας απερρίφθη η από 17.12.1975 αίτησις θεραπείας της προσφευγούσης κατά της υπ'αριθμ. 46012/17.11.75 αποφάσεως του Δ/ντου του Υπ/τος τούτου, δι' ης απερρίφθη δήλωσις ατυχήματος της προσφευγούσης και εχαρακτηρίσθη ο θάνατος του συζύγου της Φ.Κ. ως κοινή νόσος. Ούτως έχουσα η προσφυγή αυτή, αρμοδίως εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου προς εκδίκασιν, εμπροθέσμως δε και νομοτύπως ασκηθείσα, είναι τύποις δεκτή και εξεταστέα κατ' ουσίαν, παρόντων των διαδίκων.

Επειδή υπό του άρθρου 34 του Ν. Δ/τος 1846/1951 "περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων" (Α'179) ορίζεται ότι: "1. Δια την χορήγησιν των παροχών ασφαλίσεως δεν απαιτείται η συμπλήρωσις των καθοριζομένων εν άρθρου 28, 31, 32 και 35 ημερών εργασίας εάν το γεγονός το θεμελιούν το εις παροχάς δικαίωμα οφείλεται εις βίαιον συμβάν, επελθόν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής ή εις επαγγελματικήν ασθένειαν". Συναφώς

εν άρθρω 8 παρ. 4 του ως άνω Α. Ν. ορίζεται ότι "ατύχημα" είναι "το εν εργασία ή εξ αφορμής ταύτης βίαιον συμβάν και την επαγγελματικήν ασθένειαν". Κατά τας διατάξεις δε ταύτας εργατικόν ατύχημα, εξ ου προήλθεν ο θάνατος ή προς εργασίαν ανικανότης ησφαλισμένου συνιστά, κατά τα νενομολογημένα, ου μόνον η περίπτωσις καθ'ην αι ανωτέρω συνέπειαι επέρχονται κατόπιν βιαίου εξωτερικού γεγονότος επισυμβαίνοντος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής ταύτης, αλλά και αι περιπτώσεις καθ' ας ο θάνατος ή η αναπηρία οφείλονται αποδειγμένως εις την υπέρμετρον προσπάθειαν ην κατέβαλεν εν δεδομένω χρόνω ο εργαζόμενος, ίνα ανταποκριθή εις ασυνήθεις κατά τον χρόνον τούτον όρους εργασίας ή εις το γεγονός ότι υπεχρεώθη ούτος, επί ωρισμένον χρόνον, να εργασθή υπό εξαιρετικώς δυσμενείς (καιρικής και άλλας) συνθήκας, αι οποίαι υπήρξαν η κυρία αφορμή εκδηλώσεως ή αναπτύξεως της νόσου ή επιδεινώσεως ταύτης (ΣΤΕ 408/1973, 3994/1977). Τοιαύται δε συνθήκαι υφίστανται και εις την περίπτωσιν, καθ'ην δεν παρεσχέθη εις το ασθενήσαντα εν πλω ναυτικόν και ησφαλισμένον εις το ΙΚΑ η δυνατότης πλήρους περιθάλψεως, τόσον από της απόψεως της εγκαίρου και επακριβούς διαγνώσεως της νόσου, όσον και από της επόψεως της αμέσου ενάρξεως της προσηκούσης θεραπευτικής αγωγής εξηκολούθησε δ' ούτος παραμένων εν τω πλοίω επί αρκετόν χρονικόν διάστημα άνευ της εκτεθείσης συνδρομής, επελθόντος ούτω του θανάτου αυτού (ΣΤΕ 1714/1978 εις ΕΔΚΑ 1978 σελ. 341). Εις πάσας δε τας περιπτώσεις ταύτας, συντρέχει εργατικόν ατύχημα και όταν ο ησφαλισμένος υπέφερεν ήδη εκ της νόσου εξ ης υπό τας ανωτέρω συνθήκας απέθανεν ή κατέστη ανάπηρος η οποία όμως υπό συνήθεις όρους εργασίας δεν ημπόδιζε τούτον εις το έργον του και ήτις επεδεινώθη κατ' ακολουθίαν των ως άνω δυσμενών συνθηκών (ΣΤΕ 243/1974).

Επειδή εν προκειμένω, εκ των εγγράφων στοιχείων του φακέλλου της δικογραφίας, εν οίς η από 7.7.1976 έκθεσις ενόρκου προανακρίσεις του παρά τω κεντρικώ Λιμ/ρχείω Πειραιώς (τμ. Ανακρίσεων) υπηρετούντος υπ/χου Λ.Σ. το από 25.4.1975 κεκυρωμένον φωτοτυπικόν αντίγραφον του ημερολογίου γεφύρας του υπό ελληνικήν σημαίαν αλιευτικού πλοίου "ΕΛΕΝΗ Ρ" Ν.Π. 4800 και το από 28.4.1975 πιστοποιητικόν αιτίας θανάτου εκδοθέν υπό του νοσοκομείου "ARISTIDE DE DANTEC" της πόλεως Ντακάρ των ισχυρισμών των διαδίκων και της αποδεικτικής εν γένει διαδικασίας προέκυψαν τα

ακόλουθα: Ο σύζυγος της προσφευγούσης Φ.Κ. γεννηθείς το 1940 υπήγετο ως διαβατηριούχος ναυτικός ήτοι ως στερούμενος ναυτικού φυλλαδίου εις την ασφάλισιν του ΙΚΑ και ουχί του ΝΑΤ (βλ. και ΣΤΕ 1280/1977 ολομ. εις ΕΔΚΑ 1977 σελ. 341). Κατά τον μήνα Απρίλιον του έτους 1975 ούτος ειργάζετο, ως βοηθός Μηχανικός, επί του υπό ελληνικήν σημαίαν αλιευτικού πλοίου "ΕΛΕΝΗ Ρ" νηολογίου Πειραιώς 4800. Ούτος ήτο υγιής και ειργάζετο κανονικώς επί του ανωτέρω πλοίου χωρίς να διατυπώνη παράπωνα δια την υγείαν του. Την 24.4.1975 και περί ώραν 2αν απογευματινήν, όμως, ενώ το ανωτέρω πλοίον ευρίσκετο δια αλιείαν εις την θαλασσίαν περιοχήν Ντακάρ της Αφρικής, ούτος ησθένησε υποφέρων εκ πόνων εις την μέσην και αιμορραγών εκ της έδρας του. Επί του ως είρηται πλοίου δεν υπήρχεν ιατρός δια να διαγνώση εγκαίρως και επακριβώς την νόσον αυτού και να υποβάλη τούτον αμέσως εις την προσήκουσαν θεραπευτικήν αγωγήν.

Ο Πλοίαρχος του πλοίου Σ.Ρ. ενημερωθείς περί της ασθενείας του ως άνω ησφαλισμένου, διέκοψε αμέσως την αλιείαν και κατηυθύνθη προς τον λιμένα της πόλεως Ντακάρ, όστις ήτο ο πλησιέστερος δια να αποβιβάση τον ασθενή και να επισκεφθή αυτόν ιατρός. Την 25.4.1975 και περί ώραν 9.30 πρωϊνήν, ήτοι έπειτα από είκοσι (20) περίπου ώρας εκ της εκδηλώσεως της ασθενείας υπό την βαρυτάτην αυτής μορφήν, ενώ το ανωτέρω πλοίον ευρίσκετο εν πλω προς τον λιμένα της πόλεως Ντακάρ ούτος απεβίωσε λόγω αιμορραγίας εσωτερικής και εξωτερικής εντερικής προελεύσεως και εξ επιπλοκής κίρρωσεως ήπατος μικροοζιδιακής ως τούτο προκύπτει εκ του προμνησθέντος πιστοποιητικού αιτίας θανάτου εκδοθέντος υπό του νοσοκομείου "ARISTIDE DE DANTEC" της πόλεως Ντακάρ, εις το οποίον εξητάσθη ούτος υπό των ιατρών αυτού μετά τον θάνατόν του. Εξ άλλου κατά το μεσολαβήσαν χρονικόν διάστημα των είκοσι και πλέον ωρών από της εκδηλώσεως της ασθενείας του υπό την βαρυτάτην αυτής μορφήν μέχρι και του θανάτου του ουδείς ιατρός επεσκέφθη αυτόν δια να διαγνώση την ασθένειάν του και να υποβάλη τούτον εις την προσήκουσαν θεραπευτικήν αγωγήν. Εν συνεχεία η προσφεύγουσα υπέβαλε προς το Περιφερειακόν Υποκατάστημα ΙΚΑ Πειραιώς την υπ' αριθμ. 1219/1975 δήλωσιν ατυχήματος, δια της οποίας ισχυρίζετο ότι ο θάνατος του συζύγου της ήτο εργατικόν ατύχημα οφειλόμενον εις την έλλειψιν εγκαίρως νοσοκομειακής περιθάλψεως. Ο Δ/ντής του υπ/τος τούτου δια της υπ'αριθμ. 46012/17.11.1975 αποφάσεως

του απέρριψε την ως άνω δήλωσιν ατυχήματος, επί τη αιτιολογία, ότι ο θάνατος του συζύγου της προσφευγούσης δεν οφείλεται εις βίαιον εξωτερικόν συμβάν αλλά εις παθολογικά αίτια. Κατά της ως άνω αποφάσεως του Δ/ντού η προσφεύγουσα υπέβαλε την από 17.12.1975 αίτησιν θεραπείας ενώπιον της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Πειραιώς, δια της οποίας ισχυρίζετο ότι ο θάνατος του συζύγου της ήτο αποτέλεσμα όλως ανωμάτων και ασυνήθων συνθηκών εργασίας και ότι ειδικώτερον ο θάνατος του οφείλεται εις το γεγονός ότι επί τρεις ημέρας παρέμεινεν ούτος επί του αλιευτικού εν μέσω πελάγους άνευ ουδεμίας ιατρικής περιθάψεως και ητείτο την χορήγησιν αυτή συντάξεως λόγω θανάτου του συζύγου της εξ εργατικού ατυχήματος. Η ρηθείσα Επιτροπή δια της υπ' αριθμ. 217/24/19.3.1979 αποφάσεως της απέρριψε την αίτησιν θεραπείας της προσφευγούσης, ως αβάσιμον. Ήδη δια της υπό κρίσιν προσφυγής παραπονείται κατά της ως άνω αποφάσεως της Τ.Δ.Σ. η προσφεύγουσα υποστηρίζουσα ότι ο σύζυγός της απέθανε λόγω των ανωμάτων και δυσμενών συνθηκών εργασίας πέραν της συνήθους μορφής των και ως τούτου δέον όπως εκληφθή ο θάνατός του ως εργατικόν ατύχημα και χορηγηθή εις αυτήν σύνταξις λόγω θανάτου τούτου εξ εργατικού ατυχήματος. Επειδή, το Δικαστήριον λαμβάνον υπ' όψιν, ότι ο σύζυγος της προσφευγούσης ως διαβατηριούχος ναυτικός ήτο ησφαλισμένος εις το ΙΚΑ, προσέτι δε ότι ούτος ησθένησε την 24.4.1975 και περί ώραν 2αν απογευματικήν υποφέρων εκ πόνων εις την μέσην και αιμορραγών εκ της έδρας του, πλην όμως τα συμπτώματα της ασθενείας του έστω και υπό λανθάνουσας κατάστασιν είχαν εκδηλωθή πολύ χρόνον πρότερον και απεβίωσε την 25.4.1975 και περί ώραν 9.30' πρωϊνήν, ότι επί του ως εΐρηται αλιευτικού πλοίου δεν υπήρχε ιατρός και συνεπώς δεν υπήρχε η δυνατότης πλήρους περιθάψεως τόσον από επόψεως της εγκαίρου και επακριβούς διαγνώσεως της νόσου, όσον και από της επόψεως της αμέσου ενάρξεως της προσηκούσης θεραπευτικής αγωγής ότι από της εκδηλώσεως της ασθενείας του μέχρι του θανάτου του παρήλθον πλέον των είκοσι (20) ωρών, καθ' ο χρονικόν διάστημα παρέμεινεν ούτος εν τω πλοίω υπό δυσμενείς συνθήκας εν μέσω του πελάγους άνευ ουδεμίας ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάψεως με συνέπειαν να εξαντληθή εκ της αιμορραγίας έτι δε και ότι εάν ούτος μετά την εκδήλωσιν της ασθενείας του μετεφέρετο εγκαίρως εις

νοσοκομείον και υπεβάλετο εις την προσήκουσαν θεραπευτικήν αγωγήν υπήρχον, κατά τα κοινώς γνωστά πολύ μεγάλοι πιθανότητες να διασωθή άγεται εκ πάντων τούτων εις την κρίσιν, δια της συνδυαστικής και ελευθέρας εκτιμήσεως των προεκτεθέντων δεδομένων ως ταύτα προκύπτουν εκ των στοιχείων του φακέλλου (αρθρ. 42 του ΠΔ 341/1978 και 128 του ΚΦΔ) ότι ο κατά την 25.4.1975 επελθών θάνατος του συζύγου της προσφευγούσης συνιστά συμφώνως και προς τα εν τη προηγουμένη σκέψει εκτεθέντα εργατικόν ατύχημα και συνεπώς δέον όπως χορηγηθή εις αυτήν σύνταξις λόγω θανάτου του συζύγου της εξ εργατικού ατυχήματος . Όθεν αντιθέτως αποφανθείσα η ΤΔΣ δια της προσβαλλομένης αποφάσεως εσφαλμένως εξετίμησε τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίσιν υποθέσεως (άρθρον 53 του ΠΔ 341/1978) και ακυρωτέαν κατέστησε την απόφασιν αυτής, δεκτής καθισταμένης κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω της υπό κρίσιν προσφυγής και απορριπτέων κρινομένων των περί του εναντίου ισχυρισμών του ΙΚΑ.